

Gespreksnotitie t.b.v. rondetafelgesprek brandgevaarlijke gevelplaten d.d. donderdag 6 september 2018

Opgesteld door ing. René R. Hagen MPA, lector brandpreventie

Vooraf

Uw commissie heeft in uw uitnodiging aangegeven informatie te willen verkrijgen over brandgevaarlijke *isolatiematerialen*. Bij de concrete vragen spreekt u over brandgevaarlijke *gevelplaten*. Hieronder zoom ik graag in op een goed beeld en begrip van gevelisolatie en van gevelbeplating. Ook ga ik in op de term 'brandgevaarlijk' en op mogelijke interventies bij brandgevaarlijke gevels. Daarnaast besteed ik graag aandacht aan de relatie tussen gevelbranden en de gevolgen van de brand in Grenfell Tower in Londen. Ten slotte ga ik in op de vraag of gevelbranden de hoogste prioriteit hebben als het gaat om het beperken van slachtoffers bij brand. Met de beschouwing van deze drie punten geef ik tevens voor zover mogelijk antwoord op de door u gestelde vragen.

Brandgevaarlijke gevels

Eis: De gevels die het onderwerp zijn van de discussie zijn vanaf de constructieve gevel opgebouwd uit een achterconstructie, een isolatiemateriaal, een luchtspouw en een gevelbeplating. De gevel *als geheel* moet voldoen aan de branduitbreidingseisen die zijn geformuleerd in het Bouwbesluit. In de praktijk komt dat neer op brandklasse B (A is de hoogste klasse, D is de laagste klasse). Deze klasse geeft een indicatie over de mate van brandvoortplanting over de gevel die verwacht kan worden.

Testmethode: Om te bepalen of een gevelmateriaal aan de juiste brandklasse voldoet, wordt dit getest met de zogenaamde SBI-test. In deze test wordt een hoekopstelling van de gevelmaterialen blootgesteld aan een kleine brand (een prullenbakbrand gedurende 20 minuten). Deze heeft echter als nadeel dat zich in de praktijk vaak andere brandscenario's (grotere ontstekingsbronnen en andere omstandigheden) voordoen dan waarop getest wordt. Hierdoor komt het vaak voor dat gevelmaterialen wel aan de test voldoen, maar in de praktijk veel brandgevaarlijker zijn. Daarnaast wordt lang niet altijd de daadwerkelijke gevelopbouw getest.

Uitvoering: De gevel dient met de juiste materialen op de juiste wijze gemonteerd en gedetailleerd te worden. Een gevelbeplating met ander isolatiemateriaal of andere bevestigingsmaterialen dan getest geeft een ander brandgedrag. De vergunningverlener dient toe te zien op de juiste uitvoering.

Waar moet worden geïntervenieerd als men van mening is dat de gevel 'brandgevaarlijk' is?. Dat is in de eerste plaats bij de uitvoering. Er moet op worden toegezien dat de gevel op de juiste wijze wordt uitgevoerd. Dat is in het verleden onvoldoende gebeurd, omdat de gedachte was dat het om de buitenzijde van het gebouw ging en die buitenkant als minder belangrijk gezien werd. In de tweede plaats gaat het om de testmethode. De SBI-test werd al gezien als een niet ideale test, en nu is wel het moment gekomen om deze testmethode aan te passen. Het derde punt van interventie is de huidige eisen in het Bouwbesluit. Zijn die afdoende om gevelbranden en de mogelijke gevolgen daarvan voor de veiligheid van personen te voorkomen?

Naar mijn mening moet wat betreft de *eis* onderscheid gemaakt worden tussen de verschillende gebruiksfuncties van gebouwen. Overwogen moet worden of bij gebouwen waar minder zelfredzame personen verblijven (gezondheidszorggebouwen, ouderenhuisvesting e.d.) een brandbare gevel nog wel op zijn plaats is. Ook de testmethode moet worden herzien, zodat de test meer in overeenstemming is met praktijksituaties. En uiteraard dient er meer dan in het verleden toegezien te worden op de juiste uitvoering van de gevel wat betreft materialen, bevestiging en detaillering.

Brand Grenfell Tower Londen

De brandende gevel van Grenfell Tower gaf een angstaanjagend beeld. Het resultaat van de brand was desastreus: ruim 70 doden. Eerdere vergelijkbare gevelbranden elders in de wereld hebben geleid tot geen of in enkele gevallen tot een beperkt aantal dodelijke slachtoffers. De vraag die zich dan ook opdringt is of er een causaal verband is tussen de brandende gevel en het hoge aantal slachtoffers en welk aandeel de brandende gevel heeft gehad op het aantal slachtoffers. We weten inmiddels dat er bij Grenfell Tower veel meer aan de hand was dan alleen een brandbare gevel. Brandwerende deuren bleken niet brandwerend te zijn, de vluchtweg was onvoldoende, de bewoners was geadviseerd niet te vluchten en dergelijke. Wat er precies is gebeurd en wat heeft geleid tot het grote aantal slachtoffers is op dit ogenblik nog onderwerp van onderzoek in Engeland. Het is hierdoor nog te prematuur om de situatie van gevels in Nederland te linken aan de gevolgen van de brand in Grenfell Tower.

Prioriteiten in brandveiligheid

Zoals ik al aangaf zijn er wereldwijd maar enkele gevelbranden geweest die hebben geleid tot enkele dodelijke slachtoffers. In Nederland heeft een dergelijke situatie zich nog niet voorgedaan. Wat we wel weten is dat branden in bekleed meubilair en matrassen zorgen voor ongeveer 25% van alle dodelijke slachtoffers bij woningbranden. En dat ouderen oververtegenwoordigd zijn in de statistieken van dodelijke woningbranden. Ongeveer 50% van het totaal aantal branddoden betreft ouderen, terwijl zij nog geen 25% van de bevolking uitmaken. Hoewel ik geenszins wil suggereren dat er niet gekeken moet worden naar de risico's op en van gevelbranden, adviseer ik u de brandveiligheidszorgen in het juiste perspectief te plaatsen en deze beide onderwerpen met prioriteit ter hand te nemen.